

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

**RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN ALLERGOLOGIYA VA KLINIK IMMUNOLOGIYA ILMIY AMALIY TIBBIYOT
MARKAZI**

**ANAFILAKTIK SHOK
NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT-2025

"TASDIQLAYMAN"
Respublika ixtisoslashtirilgan
allergologiya va klinik immunologiya
ilmiy amaliy tibbiyot markazi direktori
I.S.Razikova
"0*" may 2025 y

**ANAFILAKTIK SHOK
NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT-2025

ANAFILAKTIK SHOK

NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10 bo'yincha					
T78.0	Oziq-ovqat maxsulotlariga patologik reaksiyasi oqibatida kelib chiquvchi anafilaktik shok	Osh; Terapevt Pediatr Allergolog- immunolog Tez yordam shifokori	Osh; Terapevt Pediatr Allergolog- immunolog Tez yordam shifokori	Reanimatolog Allergolog- immunolog	Kardiolog Nevrapatolog Endokrinolog Gastroentolog Dermatolog
T78.2	Sababi noaniq anafilaktik shok				
T80.5	Zardob qilinishi natijasida kelib chiqadigan anafilaktik shok				
T88.6	Adekvat va to'g'ri qo'llaniladigan dori-darmonlarga patologik reaksiya tufayli kelib chiqadigan anafilaktik shok				

XKT-11 bo'yincha					
4A84	Anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.0	Ovqat maxsulotiga allergiya natijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.1	Dori vositalari natijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.2	Xashorotlar zaxri naktijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.3	Jismoniy zo'riqish natijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.4	Allergenlarning nafas yo'llari orqali kirishi (allergenlar bilan nafas olish) natijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.5	Allergenlar bilan kontakt natijasida rivojlangan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.6	Semiz xujayra kasalliklari natijasida rivojlanuvchi ikkilamchi anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali				

	XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.Y	Boshqa aniqlanagan anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A84.Z	Kelib chiqishi no'malum anafilaktsiya XS09 anafilaksiya 1 darajali XS59 anafilaksiya 2 darajali XS2Y anafilaksiya 3 darajali XS85 anafilaksiya 4 darajali				
4A85	Yuqori sezuvchanlik yoki allergik xolatlar majmuasi				
4A8Y	Boshqa aniqlangan yuqori sezuvchanlik yoki allergik xolatlar majmuasi				
4A8Z	Aniqlanmagan yuqori sezuvchanlik yoki allergik xolatlar majmuasi				

** Anafilaktik shok (Anafilaktsiya) xolatida birlamchi shoshilinch tibbiy yordam barcha shifokorlar tomonidan , malakali tibbiy yordam reanimatolog va allergolog immunolog tomonidan amalga oshiriladi .*

ANAFILAKTIK SHOK NOZOLOGIYA BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITASIYA VA DISPANSERIZASIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Umumiy amaliyot shifokori	+					1 marta	Kasallik o'tkir xolatida birinchi yordam ko'rsatiladi Bemor reanimasiya bo'limida barqaror xolatga kelgungacha davolanadi. Og'ir va o'ta og'ir kechishida 14 kungacha davolanadi
	2.Pediatr/Terapevt	+	+				1 marta	
	3.Allergolog-immunolog		+	+	+	+	Kasallik bo'yicha murojaat bo'lganida 1 marta va ko'rsatma bo'lganida	
	4.Reanimatolog			+	+	+		
Izoh:ko'rsatmalarga ko'ra, agar bemorda qo'shimcha boshqa yoki birga keladigan kasalliklar bo'lsa, boshqa tegishli mutaxassislar tekshirilishi mumkin								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.Kardiolog		+	+	+	+	1marta	Og'ir va o'ta og'ir kechishida qo'shimcha mutaxassis maslahati tavsiya qilinadi
	2.Nevrapatolog		+	+	+	+	1 marta	
	3.Endokrinolog			+	+	+	1 marta	
	4.Gastroentrolog			+	+	+	1 marta	
	5.Dermatolog				+	+	1 marta	
Izoh: - bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda va ko'rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi mumkin; (ko'rsatmaga muvofiq)								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili			+	+	+	2 marta	
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili			+	+	+	2 marta	
	3. Biokimyoviy analizlar: qondagi Alt, ast, bilirubin, mochevina, kreatinin, qand miqdorini aniqlash			+	+	+	1 marta	
	4. Koagulogramma			+	+	+	1 marta	
	5. Qondagi umumiy oqsil va uning fraktsiyalarini aniqlash.			+	+	+	1 marta	
	6. Qon zardobidagi elektrolitlar (kaliy , natriy ,			+	+	+	1 marta	

	kaltsiy) miqdorini aniqlash							
	7. Plazmada gistamin miqdorini aniqlash						+	1 marta
	8. Qonda shubxa qilingan allergenga nisbatan maxsus va umumiy Ideni aniqlash .				+		+	1 marta
	9. β - triptaza miqdorini aniqlash						+	1 marta
	10. Diaminoksidaza (DAO)						+	1 marta
<i>Izoh: laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.</i>								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1.Qonda troponin miqdorini aniqlash					+	+	1 marta
	2.Qonda S - reaktiv oqsil, revmafaktor , Asloni aniqlash			+		+	+	1 marta
	3. Qonda gazlar miqdorini tekshirish			+		+	+	1 marta
	4. Qonning rn muhitini tekshirish			+		+	+	1 marta
	5. Erkin tiroksin T4			+		+	+	1 marta
	6. Tireotrop gormon TTG.			+		+	+	1 marta
	7. D-Dimer			+		+	+	1 marta
	8. Natriy uretik peptid					+	+	1 marta
	9.Eozinofil kation oqsil miqdorini aniqlash					+	+	1 marta
<i>Izoh: Qo'shimcha laborator tekshiruvlari kiyosiy tashxeshlash o'tqazish uchun qilinadi . Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin.</i>								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1.Qon bosimi, puls, nafas olish soni va saturasiyani aniqlash va nazorat qilish		+		+		+	Bemor xolati barqarorlashguncha
	2. EKG							Ko'rsatmaga asosan
	3.Ichki a'zolar va qalqonsimon bez UTT				+		+	1 marta
	4.Uyqu arteriyasi va bosh miya ichi qon tomirlari ultratovush tekshiruvi (doplerografiya)				+		+	1 marta
	5.Bosh miya MRT				+		+	1 marta

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Izoh: bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1.EXOKS			+	+	+	1 marta	
	2.Ko'krak qafasi va qorin bo'shlig'i MSKT			+	+	+	1 marta	
	3. EFGDS			+	+	+	1 marta	
	4. Markaziy venoz qon bosimini aniqlash			+	+	+	1 marta	

Izoh: bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

***STASIONAR DAVOGA KO'RSATMA:** Anafilaksiya yoki ash da birlamchi yordam ko'rsatilgandan keyin ularning uzoq muddat yoki qaytalanuvchi kechishini oldindan aytib bera olmaslik hisobga olinib, kamida 24 soat davomida reanimasiya va intentsiv davolash bo'limiga gospitalizasiya qilish va kuzatish tavsiya etiladi .

--

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1. Allergologik tekshiruvlar (qonda shubxa qilingan allergenga nisbatan maxsus IgE, IgG antitellarni aniqlash .				+	+	1 marta	
	2.Molekulyar allergologik tekshiruvlar					+	1 marta	

Izoh: kasallikning o'tkir davrida qilinmaydi.Bu ko'rsatkichlar ashdan 3-4 hafta o'tgandan keyin ashga sababchi allergenlarni aniqlash maqsatida tekshiriladi

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
<i>Izoh: Ash (anafilaksiya) o'tkir rivojlanuvchi xolat bo'lib rejali davo choralari mavjud emas. Ashdan keyingi xolatlarda asoratlarni davolash tegishli standartlar asosida amalga oshiriladi .</i>								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
<i>Izoh: ash (anafilaksiya) o'tkir rivojlanuvchi xolat bo'lib rejali davo choralari mavjud emas. Ashdan keyingi xolatlarda asoratlarni davolash tegishli standartlar asosida amalga oshiriladi .</i>								

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davu)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. Konikotomiya			+	+	+
<i>Izoh: Xalqum va xiqildoq shishi tufayli nafas yo'llari o'tqazuvchanligi buzilgan bemorlarda traxeya intubasiya qilinishi kerak. Agar intubasiya qilish imkoni bo'lmasa yoki bajarish qiyin bo'lsa, konikotomiya (qalqonsimon va halqa shaklidagi Tog'ay o'rtasidagi membranani favqulodda kesish) amalga oshiriladi.</i>					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/ParHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1.Gipoallergen parhez	+	+	+	+	+
<i>Izoh: bemorlarga gipoallergen dieta tavsiya qilinadi. Pevzner bo'yincha dieta stoli mavjud emas.</i>					

ANAFILAKTIK SHOK NOZOLOGIYA BO'YICHA TEZ VA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO'RSATISH HOLATLARDA

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
		TTYO/ uy sharoitida	Op/ Oshp/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Umumiy amaliyot shifokori	+	+				Ash kamida 24 soat davomida reanimasiya va intentsiv davolash bo'limiga gospitalizatsiya qilish va kuzatish tavsiya etiladi .	Kasallik og'irlik darajasiga qarab
	2.Pediatr/Terapevt	+	+					
	3.Tez yordam shifokori			+				
	4.Reanimatolog				+	+		
	5.Allergolog – immunolog				+	+		
<i>Izoh: Ashda birlamchi tibbiy yordam barcha tibbiy xodimlar tomonidan ko'rsatiladi va reanimasiya bo'limiga mutaxassislar ko'rigiga yo'naltiriladi.</i>								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.Kardiolog				+	+	Ko'rsatmaga asosan	Kasallik og'irlik darajasiga qarab
	2.Nevrapatolog				+	+		
	3. Dermatolog				+	+		
<i>Izox : qiyosiy tashxislash va asoratlarni oldini olish maqsatida mutaxassislar ko'rigi tavsiya qilinadi .</i>								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	2. . β - triptaza miqdorini aniqlash					+	Ko'rsatmaga asosan	
<i>Izoh: Ash (anafilaksiya) ga tashxiz qo'yish maqsatida o'tqaziladi</i>								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Biokimyoviy analizlar: qondagi Alt, ast, bilirubin, mochevina, kreatinin, qand miqdorini aniqlash			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	2. Plazmada gistamin miqdorini aniqlash					+	Ko'rsatmaga asosan	
<i>Izoh: ash (anafilaksiya) ga o'xshash kasalliklar bilan kiyosiy tashxislash maqsatida o'tqaziladi</i>								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1.Qon bosimi /saturasiya /pulsni aniqlash va kuzatish	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	2.EKG	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
<i>Izoh: ash (anafilaksiya) ga o'xshash kasalliklar bilan kiyosiy tashxislash maqsatida o'tqaziladi</i>								
Qo'shimcha	1.Ichki a'zolar va qalqonsimon			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	

instrumental tekshiruvlar	bez UTT							
	2.Uyqu arteriyasi va bosh miya ichi qon tomirlari ultratovush tekshiruvi (doplerografiya)				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	3. Ko'krak qafasi rentgenografiyasi			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	

***SHOSHILINCH STACIONAR DAVOGA KO'RSATMA:** Anafilaksiya yoki ash da birlamchi yordam ko'rsatilgandan keyin ularning uzoq muddat yoki qaytalanuvchi kechishini oldindan aytib bera olmaslik hisobga olinib, kamida 24 soat davomida reanimasiya va intensiv davolash bo'limiga gospitalizasiya qilish va kuzatish tavsiya etiladi .

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	Op/ Oshp/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
1. Epinefrina gidroxlorid	0,01 mg/kg mushak orasiga	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
2. Natriy xlorid	0.9 %-li natriy xlorid eritmasi 20 ml/kg bolyus usulida	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
3. Deksametazon	8-32 mg vena ichiga	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
4. Prednizalon	90-120 mg vena ichiga	+	+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
<i>Izoh: Dori vositalari kasallik ogirlik darajasiga qarab qo'llaniladi</i>								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	Op/ Oshp/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
1. Klemastin	Kattalarga: 0.1% - 2 ml (2 mg) vena ichiga yoki mushak orasiga Bolalarga: mushak orasiga 25 mkg/kg sutkasiga		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
2. Xloropiramin	Kattalarga: 1 ml (20 mg) vena ichiga yoki mushak orasiga Bolalarga: 5 mg (0.25 ml)		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
3. Difengidramin	Kattalarga: 25-50 mg vena ichiga yoki mushak orasiga		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
4. Salbutamol eritmasi	Kattalarga: 2,5 - 5 mg nebulayzer yordamida		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	

	(2-5 ml fiziologik eritma bilan) yoki dozalangan ingalyator yordamida 2 doza xar 15 daqiqada 1 soat ichida Bolalarga: 5 yoshgacha bo'lgan bolalarga 1,25-2,5 mg salbutamol 1-2.5 ml izotonik eritmada eritilib xar 15 daqiqada 1 soat ichida							
5. Aminofillin	Kattalarga: 2,4% li eritmasi 4-6 mg/kg dozada vena ichiga		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
Izoh: dori vositalari kasallik ogirlik darajasiga qarab qo'llaniladi								

(TEZ VA SHOSHILINCH JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davu)	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam*		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	TTYO/ uy sharoitida	Op/ Oshp/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
1. Konikotomiya			+	+	+
<i>Izoh: Xalqum va xiqildoq shishi tufayli nafas yo'llari o'tqazuvchanligi buzilgan bemorlarda traxeya intubasiya qilinishi kerak. Agar intubasiya qilish imkoni bo'lmasa yoki bajarish qiyin bo'lsa, konikotomiya (qalqonsimon va halqa shaklidagi Tog'ay o'rtasidagi membranani favqulodda kesish) amalga oshiriladi.</i>					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam*		
Parhez stoli va uning davomiyligi	TTYO/ uy sharoitida	Op/ Oshp/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
1.Gipoallergen parhez	+	+	+	+	+
<i>Izoh: bemorlarga gipoallergen dieta tavsiya qilinadi. Pevzner bo'yincha dieta stoli mavjud emas.</i>					

(DISPANSERIZASIYA)

(Sog'lom Kontingent DISPANSERIZASIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZASIYASI)

Dispanserizasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Allergolog-immunolog ko'rigi <i>Kasallik qaytalashini va xavf omillarini oldini olishga qaratilgan turli xil chora-tadbirlar majmui.</i>		+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	2.Umumiy amaliyot shifokori ko'rigi <i>Kasallik qaytalashini va xavf omillarini oldini olishga qaratilgan turli xil chora-tadbirlar majmui.</i>	+		Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	3.Terapevt /pediatr ko'rigi <i>Kasallik qaytalashini va xavf omillarini oldini olishga qaratilgan turli xil chora-tadbirlar majmui.</i>	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
Izoh: anafilaksiya/ash bilan og'rigan barcha bemorlarni kasallik qayta bezovta qilganda birinchi yordam ko'rsatishga o'rgatish tavsiya etiladi					
Laborator tekshiruvlar	1. Biokimyoviy analizlar: qondagi Alt, ast, bilirubin, mochevina, kreatinin, qand miqdorini aniqlash		+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	2.Dori vositalari va allergenlar bilan teri sinamalari o'tqazish	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	3. Qonda shubxa qilingan allergenga nisbatan maxsus va umumiy Ideni aniqlash .		+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
Izoh: anafilaksiya/ash bilan og'rigan barcha bemorlarni kasallik qayta bezovta qilganda birinchi yordam ko'rsatishga o'rgatish tavsiya etiladi					
Instrumental tekshiruvlar	1.EKG	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	2. Ichki a'zolar va qalqonsimon bez UTT	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
Izoh: anafilaksiya/ash bilan og'rigan barcha bemorlarni kasallik qayta bezovta qilganda birinchi yordam ko'rsatishga o'rgatish tavsiya etiladi					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ Skrining)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitasiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Allergolog – immunolog <i>Kasallik qaytalashini va xavf omillarini oldini olishga qaratilgan turli xil chora-tadbirlar majmui.</i>		+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
	2.UASH/terapevt/pediatr <i>Kasallik qaytalashini va xavf omillarini oldini olishga qaratilgan turli xil chora-tadbirlar majmui.</i>	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimo
<i>Izoh: Biror allergen /yoki dori vositasiga nisbatan sezuvchanlik bemor umrining oxirigacha saqlanishi mumkin .</i>					
Laborator tekshiruvlar	1. Qonda shubxa qilingan allergenga nisbatan maxsus va umumiy Ideni aniqlash .		+	Ko'rsatmaga asosan	Ko'rsatmaga asosan
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. Dori vositalari va allergenlar bilan teri sinamalari o'tqazish	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Ko'rsatmaga asosan
	2.				
Izoh:					
Profilaktika usullar	1.				
	2.				
<i>Izoh: Ash o'tqazgan bemorlarga kasallik kaytalagnda birinchi yordam ko'rsatish xamda kasallikning oldini olish allergolog immunolog tomonidan maxsus tekshiruvlar o'tqazilgandan keyin tushuntirib beriladi .</i>					

(REABILITASIYA)

Reabilitasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Stasionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitasiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Allergolog immunolog		+	+	Ko'rsatmaga asosan	1 yil
	2. UASH/terapevt/pediatr	+	+		Ko'rsatmaga asosan	1 yil
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						
*Bu erga nozologiya bo'yicha bemorlarni uy/poliklinikv/stasionar sharoitida o'tkazilishi kerak bo'lgan reabilitasiyaga ko'rsatmalar kiritilishi kerak						
Reabilitasion usullar	1.Bemorlarga ash/anafilaksiyada birinchi yordam ko'rsatishni o'rgatish	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimiy
	2. Bemorlarga gipoallergen dietani o'rgatish	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimiy
	3. Anafilaksiya rivojlanish sabablarini va proflaktikasini o'rgatish	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimiy
	4 Bemorlarni allergen maxsus davolash va monoklonal antitelalar bilan davolashga tayyorlash.	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	Doimiy